

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 244.

V Ljubljani, v sredo 23. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Deželni zbor kranjski.

(Peta seja dne 22. oktobra 1889.)

(Dalje.)

K tej točki se je oglasil poslanec Pfeifer, rekoč:

„Prečitavšemu deželnoodborovo poročilo o razširjevanji trsne uši po Kranjskem ostal mi je otožni vtis, da vinogradnik skoraj nima več vesele nade v boljšo bodočnost, ako ne bode dobival izdatnejše pomoči od todi, kjer edino utegnejo pomagati.

Po dosedanjih skušnjah ni je drugačne rešitve za uničene vinograde po trsni uši, nego zasajanje takih ameriških trt, ki so zoperstavne trsni uši.

Da bi država dajala take trte brezplačno ali vsaj po nizki ceni, prosimo že dolgo, dolgo let — vspeh takih prošenj nahajamo v deželnoodborovem poročilu (priloga 27, str. 2), po katerem je več posestnikov iz Lož in Podrage dobilo ameriških rezanic iz državne trsnice v Kostanjevici vsled deželnovladnega dopisa z dné 25. marca 1889, št. 2448, toda ne brezplačno, ampak po 6—10 gl. za 1000 ključev.

To je jako visoka cena, če se pomisli, da izmed 100 rezanic se jih prime komaj 50 — ali, gospóda moja, z nakupom rezanic še ni vinograd ustvarjen, treba še mnogo novcev za delo, gnoj, kolje itd.; preteče eno leto, vžitka še ni, preteče drugo leto, vžitka tudi ni, preteče tretje leto, še ni vžitka, preteče četrto leto — no, to povrne nekoliko troškov, če gré po sreči (brez mraza, brez toče itd.); kdo je kes takim večletnim troškom brez dohodkov, ni težko izračunati, ko vidimo, da se siromaštvo v vinorodnih krajih vedno bolj širi vsled večletnih slabih vinskih letin. Hočem tukaj navesti le en slučaj: Krška občina preskrbovala je pred blizo 13 leti 3—6 siromakov, danes ko je ranjkega Hočevarja ustanova to breme nekoliko olajšala in prevzela 12 revežev v preskrbovanje, danes, dobiva že okolu 40 revežev podpore iz občinske kase.

Število takih revežev bode žalibog še vedno naraščalo, kar se bo čutilo prihodnjo spomlad več-

noma v kostanjeviškem in krškem okraji, deloma tudi v novomeškem okraji, kjer se je pridelalo malo vina, kjer je (mrčes) črv uničil mnogo krompirja, kjer ni bilo sadja. Nekoliko srečnejša je Belokrajina gledé vinske letine, gledé sadja, izvzemši tiste občine, ki so poškodovane po toči ali drugi uimi.

Vsled velike revščine že letos niso mogli kupovati vinogradniki ameriških trt v kostanjeviški državni trsnici, tako da izmed 144.800 rezanic (dež. odb. poročilo str. 9) je nespečanih ostalo v trsnici čez 72.000, gledé katerih nekateri ljudje trdijo — če po krivem ali nekrivem, ne znam — da so ostale neuporabljene ter strohnele v kleti kostanjeviške graščine; v prihodnjem letu bode revščina še večja, in vinogradniki še manj zmožni kupovati ameriške trte, ker vsled groznega razširjenja trsne uši in strupene rose se zmanjšuje ali celo usahne vinogradniku edini vir pridobivanja dohodkov.

Z ozirom na to bo treba vinogradnikom kolikor mogoče brezplačno dajati ameriške trte, na vsak način pa sedanjo previsoko ceno ameriškim trtam znižati vsaj na 1 gld. za 1000 rezanie in na 3 gld. za 1000 vkoreninjenih trt.

Sicer je z ameriški trtami še malo pomagano, če niso požlahtnjene z našo trto, ali pa če brez požlahtnitve ne dajo okusnega vina. Vinogradniki niso vajeni, niso izurjeni v cepljenji trt — v državnih in deželnih trsnicah bo treba požlahtnjevati ameriške trte, tako da bodo dobivali vinogradniki že požlahtnjene trte.

To se bo deloma doseglo z deželno-odborovim nasvetom, po katerem se naroča šolskemu vodstvu na Grmu, da prireja tečaje, v katerih se bodo mladi ljudje učili saditi in cepiti ameriške trte v tamošnjem zavodu, v katerem bodo preskrbljeni s potrebno hrano in stanovanjem. S tem, če bo mnogo mladih ljudi in vinarjev izurjenih v požlahtnjevanji ameriških trt, bo že nekaj storjenega, pa bi še več uspeha bilo, ko bi vodstvo izurjene šolarje iz grmske šole, kolikor dopušča učni načrt in disciplina, na zahtevanje dotičnih posestnikov poslalo v uničene vinograde v tem času, ko je treba trte saditi in

cepiti, da pomagajo gospodarju pri zasajanju novega vinograda.

Taki šolarji bi bili aposteljni in razširjevalci praktičnega pouka za napravo novih vinogradov in bi bil vsak novozasajen vinograd — pri katerem so dotični učenci sodelovali — v vzgled in živo izpodbujo, da se tudi sosedni vinogradniki lotijo tega dela. Sprožim tukaj to misel, ker se bi pustila praktično avesti v posameznih slučajih — predloga pa ne stavim.

Ko bi se bil denar — ki se je po nepotrebnem potrosil za drage komisije — porabil za vzgojevanje in cepljenje ameriških trt, marsikateri uničeni vinograd bi danes že obzelenel, zato je bil skrajni čas, da so se nepotrebne komisije odpravile; — vsaj je bilo pri pogozdovanji Krasa ravno tako: ko bi bili tisti denar vsako leto za pogozdovanje Krasa porabili, kateri so pometali za gozdne komisije, ko bi bili prav po drakonsko prepovedali pašo v novih mladih nasadih, bil bi Kras zdavnej že ali večidel pogozden; tako pa je ostal del kraškega gozda v žepih komisij, namesto da bi bil rastel na Krasu in bi bil denar v žepih delavcev pri pogozdovanji.

Mnogo je bilo treba govoriti in pisati, da so se odpravile nepotrebne preiskovalne komisije; ne bomo odjenjali trkati, da se zniža ameriškim trtam sedanja previsoka cena, da se v državnih in deželnih trtnicah požlahtnjujejo ameriške trte, da se pa tudi direktno rodeče ameriške trte, ki brez požlahtnjenja dajo dobro kapljico, zasadé v mnogobrojnem številu ter oddajo posameznim posestnikom.

Tudi gledé drugega sovražnika trte, gledé strupene rose bo treba deželne in državne podpore, da se vinogradi ubranijo temu poškodovanju, pripomoči bo treba ubogim posestnikom pri nakupu vitrijoja, da odvrnejo strupeno roso od svojih vinogradov.

Sklenem z vročo željo, da bi prizadevanje našega zbora vsaj nekaj rešitve prineslo obupanemu vinogradniku.

Dalje poslanec Šuklje poudarja, da je državna podpora proti trtni uši mnogo prenizka. Govor bomo priobčili po stenografskem zapisniku.

LISTEK.

Pisma iz Italije.

XIX.

V petek, 11. oktobra, so pretekli trije tedni, kar sva prišla v Rim. Kako hitro je minul čas. Vsak dan je prinesel kaj novega, lepega, izpodbudnega. Vendar vedno ostati v Rimu ni mogoče, marveč treba je iti domov, kjer nas čakajo dolžnosti stanú.

Dela imam domá dovolj,
Moram ga storiti.

Ripšelj.

Zatorej smo bili veseli, ko se je naznanila volitev definitorjev na petek, dné 11. t. m. Ob polu devetih se zberó vokali v dotični sobani in še le ob dveh popoldne je bila volitev končana. Izvoljeni so to pot trije avstrijski redovniki definitorji, in sicer: eden iz Tridenta, drugi Poljak, tretji Ercegovinec. Ti ostanejo sedaj dvanajst let v Rimu kot svetovalci p. generala in njegovi pomočniki v obširnem delovanji. — Akoravno je bila na drugi dan napovedana pridiga za mrtve sobrate in slovesna sv. maša-zadušnica, vendar smo sklenili že isti petek

oditi, in sicer iz veljavnih vzrokov. Srčno je bilo slovo na večer: Amerikanec je podal Slovanu roko in Španjol je stiskal Nemcu desnico, kajti isto noč in naslednje jutro jih je že mnogo odpotovalo. Ob desetih zvečer se pripeljemo na kolodvor, ki je bil ob električni razsvetljavi, kakor ob belem dnevu. Sédeva sama v kupej in se odpeljeva v Ankono. Noč je bila jasna, luna je prijazno svetila. Midva nekaj časa gledava po okolici, potem pa naju premaga spanec. Ko se zbudiva, sva že blizu Ankone. Jutranja zarja že razgrinja svoja urna krila, in glej, pri jutranjem svitu zagledava morje adrijsko, — ki nekaj časa je slovansko. V Ankoni se je treba prevesti v drugi vlak, ki nas naglo popelje v „Loreto“. Zakaj pa v „Loreto“?

Leta 336 po Kristusu našla je pobožna cesarica Helena v Nazaretu tisto hišico, v kateri je „Beseda mesó postala“, v kateri se je včlovečil božji Sin in v njej prebival blizu trideset let. Nad to hišico je dala sv. Helena sezidati cerkev, h kateri so pobožni kristijani prav radi romali. Legenda pa pripoveduje, da 19. maja 1291, ko so divji Saraceni cerkev opustošili, so pa angeljci to hišo na „Tersat“ nad Reko prinesli. Tu je ostala do 10. decembra 1294. Ta

dan namreč se je naenkrat znašla onkraj jadranskega morja v lorberjevem gozdiču („lauretum“), pozneje pa je bila zopet čudoma prestavljena na sedanje mesto. Posebna komisija, ki je bila v sveto deželo v Nazaret poslana, in je vse natančno preiskala, izrekla je, da je to v resnici ista sobana, v kateri je Marija stanovala. Zmerili so namreč hišico in natančno se je mera in snov zlagala s hišo nazareško. Papež Pavel II. je podelil hišici bogate odpustke. Tu so se pa tudi pričele lavretanske litnije, to je pozdravila na Marijo, ki imajo od kapelice svoje ime. Hišica stoji v cerkvi pod kupolo. Zunanja stran je obložena z dragim marmorjem, notri pa se vidi gola opeka, od samega poljubovanja popolnoma oglašena. Dvoje vrat vodi v svetišče, ene v prostor za altarjem, četrte pa navzgor. V hišici, ki se sploh imenuje „Casa santa“, neprestano gori dvainpetdeset svetilk. Altar je kamenit in menda posvečen od samega sv. Petra; vendar je ta altar obdan od drugega, ki je bogato ozaljšan. Na levi se vidi modérna omara, v kateri se hrani druga omara, dva prstena ključka s skrinjico, česar se je nekaj posluževala Marija. Vidi se tudi križ, ki je s sveto hišico vred prinešen iz svete dežele. Za altarjem

Poslanec Lavrenčič toplo priporoča nasvete odsekov ter dostavi, naj bi se za vipavsko dolino oddajale daljše rezanice, ker vinogrejci vsled krajevnih razmer morajo globokeje kopati nego na Dolenjskem. Predlogi so bili soglasno sprejeti.

Poslanec Kavčič poroča v imenu upravnega in gospodarskega odseka o prošnji borovniške in vrhniške občine in okrajnega cestnega odbora vrhniškega za uvrstitev okrajne ceste z Vrhniške do borovniške postaje med deželne ceste. Odsek nasvetuje, naj se prošnja odstopi dež. odboru, da povpraša vojaške oblasti, poizveduje o potrebnem in poroča v prihodnjem zasedanju. Predlog obvelja brez ugovora.

Poslanec Murnik poroča v imenu istega odseka o prošnji županstva Kostelja, da se občina razdeli v občini Eara in Banjaloka, ter nasvetuje, naj se prošnja izroči dež. odboru, da na podlagi dotičnih deželnih postav poizveduje ter poroča v prihodnjem zasedanju. Predlog obvelja.

Poslanec dr. vitez Bleiweis poroča v imenu finančnega odseka o proračunih bolniškega, blazniškega, poročniškega in najdenškega zaklada za l. 1890. Poročevalec nasvetuje v imenu odsekov, da se usliši prošnja bolniškega oskrbnika in kontrolorja in dovoli njima kot osobna doklada po 75 gl. na leto, ker sta vsled lanskega sklepa deželnega zbora o zvišanji plač dež. uradnikov zgubila draginsko doklado in imata vsled razširjene blaznice na Studenci mnogo več posla. Predlog je obveljal. Torej je proračunjena potrebščina za deželno bolnišnico: Za uradne osebe (oskrbnika, kontrolorja, asistenta, slugo, itd.) 4768 gl., za zdravstvene osebe 6767 gl. 20 kr., stanarine 550 gl., emolumenti 32 gl., podpore 120 gl., ustanove 66 gl. 41 kr., pisarniški troški 380 gl., vzdrževanje poslopij 1000 gl., davki 33 gl. 4 kr., povračilo oskrbnih troškov usmiljenim sestrar 37.100 gl., zdravila in obvezila 5.500 gl., zdravniške ordinacije 1000 gl., za inventar 500 gl., remuneracija za pregledovanje računov 120 gl., odškodnina za prostor v hiralnici, kjer se snazi bolniško perilo 120 gl., za anatomični muzej 40 gl., vkupe torej vsa režijska 44.380 gl.; pokojnine 960 gl., miloščine 300 gl., razni troški 2300 gl., vkupe vsa potrebščina 61.656 gl. 65 kr. Zaklada: obresti 2210 gl. 75 kr., najmovina 141 gl., od plačnikov povrnjeni troški 6000 gl., od tujih deželnih zakladov povrnjeni troški 3500 gl. itd., vkupe 12.138 gold. 74 kr., torej znaša primanjkljaj za prihodnje leto 49.510 gl. 91 kr., katere bo treba pokriti iz deželnega zaklada.

Blazniški zaklad. A. Potrebščina: stalne plače, doklade in petletnice 1971 gl., remuneracije 660 gl., emolumenti zdravnikov 51 gl., donesek k Boratovi ustanovi 54 gl., davki 152 gl. 30 kr., uradne potrebščine 130 gold., vzdrževanje poslopij 2107 gl. 22 kr., troški režijske 40.565 gl., oskrbni troški za hirajoče umobolne 8400 gold. razni troški 2309 gl. 99 kr., vkupe vsa potrebščina 56.347 gl. 5 kr. Zaklada: Obresti 70 gold. 51 kr., povračila oskrbnih troškov 7500 gl., doneski občin 400 gl., dohodki od lastnin 573 gl., razni prihodki 1160 gl., vkupe 9703 gold. 51 kr., torej primanjkljaj 46.643 gl. 54 kr., ki se bode pokrtil iz deželnega zaklada. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. oktobra.

Notranje dežele.

Predvčeraj je nadvojvoda Albreht kot grof Friedeck odpotoval v Španijo. Na kolodvor ga je več članov cesarske hiše spremilo.

Nadvojvoda Ivan se mudi v Parizu incognito kot grof Ort. Ogledal si je razstavo. Pravijo, da bo odložil vsa dostojanstva ter dlje časa potem ostal v inozemstvu.

„Montags-Revue“ piše: Govori se, da bo državni proračun jako ugoden.

Tekom prihodnjega meseca se bo na Dunaji vršilo škofovsko posvetovanje. Predsedoval bo grof Schönborn. Vdeležil se ga bo tudi že novi mariborski škof dr. Mihael Napotnik.

Krščansko-konservativni listi potrjujejo, da se bo v Solnogradu vršil splošen shod katoliške stranke, predno se bo državni zbor sešel.

Kardinal knez-primas Simor je na jutrnji dan vse ogerske škofove k posvetovanju sklical. Ta konferenca bi se bila morala že spomladi vršiti, a se je zaradi kardinalove bolezni odložila.

Vnanje države.

„Civiltà Cattolica“ piše: „Neprestani boj liberalno-protestantskega časništva zoper cerkev in trdovratnost Crispijewa, s katero vedno in vedno v parlamentu naglašajo razširjene laži o zasedanju Rima, utrudila sta potrpežljivost papeževe diplomacije. Na podlagi v vatikanskem arhivu ležečih listin, diplomatskih not, zaupnih informacij, lastno-ročnih pisem vladarjev in ministrov, ki so sv. Očetu z besedami zatrjevali udanost in spoštovanje njegovih pravic, na tihem pa so rovali zoper njegovo oblast, sestavila je diplomacija spis po vzorcu diplomatskih oproščevalnih listin, kateri po zaslugi tira na beli dan izdajstveno in zlobno postopanje prizadetih oseb. Kdaj se bo spis objavil, ni še določeno; v tem oziru si je sv. Oče sam pridržal sodbo. Ta važna listina že sedaj, ko še ni obelodanjena, rodi lep sad — protestantsko časopisje je postalo nasproti cerkvi malobesedno; toda treba, da zmaga resnica pri narodih, ki so že dlje časa cilj in žrtva nesramnega rovanja bogokletnikov in razkolnikov.“

„Le Nord“ pravi: Namen potovanja bolgarskega princa Ferdinanda je posojilo, morda tudi s tem v zvezi poroka z bavarsko princesinjo. Ne verjamemo pa, da so kapitalisti, ki bi bili toliko pogumni, da bi posojevali princu, čegar vlada nasprotuje javni, evropski pravici. — „Köln. Ztg.“ pa naglašja, da je ravno potovanje Ferdinandovo znak, kako ugodne in stalne so razmere v Bolgariji.

Ruskega finančnega ministra uradno glasilo objavlja izleček iz poročila o rednem proračunu finančnega leta 1888. Troškov se je več, kakor je bilo proračunjeno, izdalo za 13.413.000 rubljev, dohodkov pa je imela država več za 34.171.000 rubljev. „Journal de St. Pé.“ pravi, da te številke dokazujejo, kako točno so se izvrševala načela finančnega ministra, ter želi, naj bi se še dolgo finančni položaj tako zboljševal.

Včeraj je bil nemški državni zbor s prestolnim govorom odprt. Smisel njegovo nam naznanja danes objavljena, za včerajšnji list prepozno došla brzojavka iz Berolina. — „Das kleine Journal“ pravi, da je bila pri avdienci, katero je imel knez Bismarck pri ruskem carju, tudi govorica o znani napitnici „edinemu prijatelju“. Car je bajé rekel, da je pozabil dostaviti: „na iztoku“.

Bavarsko ministerstvo bogočastja je ukazalo, da se kot predmet zopet uvede veronauk pri zrelostnih izpitih. S tem je izpolnil eno onih malih obljub, katere je storil v odgovoru na znano spomenico bavarskih škofov.

Napadnik na vrttembergškega prestolonaslednika ni slaboumen. Izjavil se je bajé, da je član anarhističke družbe, ki je sklenila, spraviti vse vladarje s sveta. Njega je doletela osoda, da umori princa. Tudi njegovo ime Klaiber je izmišljeno. Uradno poročilo še manjka.

V Franciji vedno bolj prodira misel, da bi se osnovala velika katoliška stranka. Mož, na katere se smeje katoličanje v tem oziru popolnoma zanašati, je v parlamentu 190; tem se pridružuje izmed 30 boulangistov 15, ki so tudi priistaši verske prostosti, ter končno kakih 45 do 50 zmernih republikancev, takó da se smé računati, ko bi izmed teh tudi nekateri omahovali, vedno še na 240 glasov za katoliška vprašanja. Nasproti 200 oportuncem sedi v zbornici okrog 100 radikalcev in 20 socialistov, tedaj 120 nespravipljivih opozicionalcev za mnoge slučaje, v katerih se ne bo šlo za boj zoper cerkev. Jasno je tedaj, da vlada nima trdne podpore v zbornici in da se bo moglo stalno vzdržavati le tako ministerstvo, ki se bo sestavilo in naslanjalo na zvezo mej zmernimi republikanci in desničarji. Ta zveza je pa le mogoča, če bodo zmerni republikanci postali pravičnejši nasproti cerkvi. Upanje je opravičeno, da se bodo republikanci spametovali. „XIX. Siècle“ ponižno priznava: „Idee Léona Say-ja je desnica ugodno sprejela; to predružačuje politični položaj. Vlada, ki bi se na tak program opirala, bila bi stalnejša.“ Tudi znani pariški občinski svetnik in novi poslanec Deprès se je izjavil: „Zastopal bom stališče, da se povrnemo k zmerni politiki. Jedro nje pa je to, da se opusti boj, kateri radikalcí že deset let bijejo zoper cerkev.“ Opravičeno se smé tedaj pričakovati, da bo napočila mirnejša in srečnejša doba za francoske katoličane.

Izvirni dopisi.

Iz podraške sosesčine, 17. oktobra. Hrvaški pesnik in pisatelj Anton Kanižlić, živeč proti koncu 18. stoletja, rojen v Požegi, piše v svojem delu: „Kamen pravi smutnje velike“, da je bil padeč grškega cesarstva l. 1453 očitna „pedepsa“ (kazen) božja za trdovratne razkolniške Grke, katerih škofje so sicer podpisali zjedinjenje iztočne cerkve z zapadno ali rimsko cerkvijo na cerkvenem zboru v Florenci l. 1439, — proti enemu edinemu glasu efeškega škofa Marka, — ali so žalibog domov prišedši zopet odpadli z ničevimi vzroki. Kakor trdijo razkolniški popje, so se bajé nekateri latinski cerkveni dostojanstveniki rogali Grkom, češ, da so jih oni z lepa vjeli za podpise, kar je te tako silno razsrdilo, da so vkljub danim podpisom večinoma ostali v razkolu.*) Bodisi, da je temu res tako, more-li to biti pravcati razlog za njihov ponovljeni odpad? Cerkevna kot svetna zgodovina pa uči o tem drugače, ker pravi, da Rusi, Grki in neučeni fanatični grški kalugjeri niso hoteli ničesa slišati o zjedinjenji z Rimom, ne tolikanj iz nasprotnega prepričanja, marveč iz domišljene politične sebičnosti. Vendar-le je grški cesar Janez IV. Paleolog, ki je sam ponudil in delal za zjedinjenje obeh cerkv na florentinskem zboru, kakor tudi njegov naslednik Konstantin XI., zvest ostal temu zjedinjenju z Rimom. Zato pravi gori omenjeni katoliški pesnik-pisatelj Anton Kanižlić, „da je Bog Konstantina XI., ki je padel leta 1453 pri brambi Carjigrada ne samo vitežki in slavno, ampak tudi srečno, namreč v krilu svete katoliške cerkve, s katero se je bil zjedini, nadaril zavoljo njegovega pri-

*) Spolnil se je s tem zopet znani izrek: „Graeca fides, nulla fides.“ Pis.

pa je sveti kraj, na katerem je Marija Devica molila in „angelski pozdrav“ prejela. Tudi se nahaja tu ognjišče Marijino in ena skledica, v katero duhovnik svetinje in rožnence polaga in je blagoslovi.

Kar nikjer na Laškem nisem zapazil, videl sem tukaj, namreč silno veliko množico romarjev, ki so oblegli izpovednice in prejeli svete zakramente. So pa v baziliki apostolski izpovedniki-minoriti za vse jezike in narode sveta. Cerkev je škofijska in tudi dvanajst kanonikov opravlja v cerkvi „sveti oficij“. Poleg zakristije je posebne imenitosti cerkveni zaklad, kjer se hranijo darila pobožnih romarjev, in pričajo, da je ves katoliški svet unet za čast deviške Matere Marije.

Poleg cerkve je palača, nekaj papeževa, sedaj sevéda „Reale“. V „Loreti“ je polno beračev, ki so silno nadležni. Za vozom tekó, po cerkvi ljudi lové. Če pa stopiš iz cerkve vun in greš po ulici, kličejo te v vsako prodajalnico, da bi blagovolil kaj spominkov kupiti. Svet in imeniten je kraj, vendar človek gre rad odtod, ko je opravil svojo pobožnost. Vsak dan pride mnogo duhovnikov v „Loreto“, ki čakajo dolgo, da pridejo na vrsto za sv. mašo. Tisti

dan je prišel zadnji ob dveh iz cerkve. Midva sva bila jako srečna, kajti ob polu desetih sva oba končala.

Popoludanski vlak naju odpelje v Ankono nazaj in dalje v Bolonijo, kamor dojdeva ob polupolnoči. Bolonija je jako znamenito mesto. Sv. škof Petronij, ki se časti kot váruh mesta, ustanovil je tu šolo prava leta 425. Ta šola je čedalje bolj rastla in cvela in leta 1119 je postala vseučilišče. Bila je v srednjem veku najimenitnija; papeži, cesarji in knezi so se živo zánjo zanimali in mladeniči celega sveta so prihajali semkaj zajemati iz bogatega vira vednosti. Spominjam se iz cerkvene zgodovine, da je bilo tu po 12.000 dijakov naenkrat, ki so imeli svojo upravo. Izmed učenjakov te visoke šole slovijo posebno Galvani, ki je zasledil animalski magnetizem. Njemu v spomin stoji sredi mesta njegova soha. Drugi veleučenjak našega stoletja je kardinal Mezzofanti, največi jezikoslovec, kar jih je dosedaj bilo. Mnogo slovečih umetnikov je imenovalo Bolonijo svoje rojstveno mesto.

Sredi mesta je trg Neptuna s prelepo palačo, v kateri je municipij z mnogimi družimi uradi. Tu je tudi cerkev sv. Petronija, velikanska stavba ita-

lijanske gotike, ki pa ni dokončana po prvotnem načrtu. Bila je ravno nedelja, in silno mnogo ljudi sem našel pri sv. maši. — Všeč mi je tudi cerkev sv. Dominika, v kateri je ravno kardinal maševal in potem delil zakrament sv. birme. V tej cerkvi leži v srednji kapeli desne strani sv. Dominik, ustanovitelj pridigarskega reda in poseben prijatelj sv. Frančiška. Ta kapela pa je tako obširna in krasna, da bi ji bilo težko najti enakosti. Visoka kupola jo krona. Nad altarjem se dviga marmornat sarkofag z drazimi ostanki svetnika.

Določeno je bilo, ostati v Boloniji samo do 11. ure dopoldne, torej sva obiskala samo v sredini mesta cerkve, s posebnim ozirom na Katarino Bolonjsko. Le-tá svetnica, rojena l. 1413, je bila v svoji mladosti izučena v vseh vednostih, posebno pa se je odlikovala v slikarji in pesništvu. Leta 1432 je stopila v red klarisarie v mestu Ferari in kmalu je jela svetiti s svetim življenjem. S križa, pred katerim je Katarina mnogo molila, govoril je Kristus in ji razodel vse bolečine, katere je moral prestatjati od prvega trenutka svojega včlovečenja. Na božični večer l. 1445 prikaže se ji Marija in ji položi božje Dete v naročje, kateremu je Katarina po-

zadetja za zjedinenje grške cerkve s posebno milostjo, s katero je bil razsvetljen in ganjen; ker namreč ne more nič oskrunjenega priti v nebeški raj, je on pred bojem očistil svojo dušo s sv. izpovedjo in tako ni zgubil on po svoji smrti carjigrskega carstva, ampak on ga je zamenjal z nebeškim carstvom in je zadobil večno krono" itd. Verski razkol ni donesel še nobenemu narodu niti domišljene prave časne sreče, a kamo-li večno! Zgodovina vseh stoletij nas tega prejasno prepričuje. A da me tista predaleč ne zaplete, pojdimo k stvari žalostnega spomina! Podražani, moji bližnji sosedje, to je prav za prav blezo četvorica — ostali so le zapeljani — hočejo stopiti k razkolni cerkvi, ali kaker se krivo imenuje „pravoslavna — orthodox“! In kakšne razloge imajo oni za to? Prav nobenih prepričalnih, kakor je dopisnik „Slov.“ že dvakrat stvar vrlo dobro pojasnil v dopisih „iz vipavske doline“, čemur pritrjujemo tudi mi, njih bližnji sosedje. Mar naj bi bil to veljaven vzrok za vstop v razkol, ker ne more niti vlada niti škofijstvo ustreči njihovi želji za odcep od šentiviškega vikarijata kar tako meni nič tebi nič brez vsakotere odškodnine? Mar nimajo obvezne listine od njih starišev podpisane nobene veljave in se li more kar tako „brevi manu“ iz njih napraviti „tabula rasa“? Daleč je pač že dospel liberalizem in versko nehaistvo, katero že dolgo pridigajo „Slovenski Narod“, „Slovanski Svet“ in stric — gnus „Brus“, da se niti pred svetom več ne sramujejo, marveč udarijo na velik boben, kako neznošen je Podražanom „jarem“ katoliške cerkve zaradi domišljenih krivice! Da nima prosto ljudstvo pravega zaupanja o grško-iztočnem razkolu, njegovih pravcati vzrokih in zgodovini, temu se ni čuditi, tembolj pa se je čuditi onim na pol omikanim, ki ob vzrokih razkola nevede ljudstvo že dolgo navaajo k ostudnim nepostavnim činom. Vipavsko ljudstvo se radi tega že zelo razgleduje, da ne rečem pohujšuje, ter obsoja sploh to obžalovanja vredno blodnjo podraške občine, kar se je pokazalo javno pri vojaškem kontrolnem zboru dne 15. t. m. v Vipavi. Postojnski g. glavar vitez Schwarz in mnogi župani so o tej priliki ostro prijeli ter grajali župana podraškega, četudi brezuspešno. Komu takšno početje koristi? Mar se to pravi zidati razkosano Slovenijo? Slepici so ter vodje slepih!

Pač je želeti, da bi svetna in duhovska oblast se podvzivali rešiti to zamotano zadevo po pregovoru: „Med dvema zli naj se izvoli manjše zlo“, in to bržkobrž, da se ne utegne to pohujšanje razširati, kakor razjeda rija železo sicer polagoma, ali kakor razjeda rakova bolezen telo. Saj je znan latinski pregovor: „Romanis deliberantibus Saguntum.“ Tudi je resničen pregovor: „Mali vzroki, veliki učinki.“ Tako je tudi s Podražani in njih neslišanim korakom. Že s tem, da so se izjavili pred vipavskim p. n. dekanom, kar je takoj brzojav raznesel po vseh časnikih Avstrije, — med katerimi se je posebno tega veselila „Neue Freie Presse“, velika dunajska židinja, — da prestopijo v razkolniško cerkev, za katere zjedinenje z Rimom molijo vsi pravi rodoljubni Slovenci v bratovščini sv. Cirila in Metoda, s to glasno izjavo so se oni formalno odpovedali katoliški cerkvi in edinozveličalni veri, za katero so naši predstariši z enakorodnimi brati Hrvati

žrtvovali blago ter prelivali krv v dolgoletnih neštevilnih praskah in bitvah z divjimi Muhamedanci! Podražanom se pa vidi, da je v njihovih očeh več vredno $\frac{1}{2}$ mernika pšenice, kakor pa sv. rimsko-katoliška vera, za katero je žrtvovalo na milijone kristijanov in preobrnjenecv blago, krv in življenje in je še vedno žrtvujo. V tem jih osramotijo zaradi sv. vere preganjani in mučeni neštevilni preobrnjenci kitajski, japonski itd. tudi v tem stoletju.

(Konec sledi.)

Iz Tržiča, 21. oktobra. (Kranjska gimnazija.) V sled prošnje mestne občine Kranj, vložene pri vis. dež. zboru, naj ta potrebno ukrene, da se ohrani c. kr. nižja gimnazija, oziroma da se razširi v c. kr. višjo gimnazijo, bo ta ne le za mesto Kranj in Gorenjsko stran, temveč za ves slovenski rod prevažna zadeva prišla zopet v razgovor mej izvoljenimi zastopniki dežele Kranjske. Ni dvoma, da bo kranjska gimnazija v vis. dež. zboru našla gorečih in srčnih zagovornikov, ali tudi rodoljubi po deželi naj po možnosti zastavljajo besedo za obstanek edinega srednješolskega učnega zavoda na Gorenjskem.

C. kr. gimnazijo v Kranji je ustvarila milost presvetlega cesarja z Najvišjim odlokom dne 4. sept. 1861. l. Kolikor je štela tedaj Kranjska velmož v šolstvu, vsi ti so spoznali potrebo, da se zunaj Ljubljane ustanovi še ena gimnazija. Ker stoji mesto Kranj primeroma v središču Gorenjske, ker v njej prihaja ob velicah tedenskih tržnih dnovih od vseh strani ogromno ljudi in je kraj zdrav in najlepši na Gorenjskem, spoznali so tudi, da je Kranj za ustanovitev nove gimnazije najpripraviši kraj. In kateri so bili ti velmožje? Et meminisse juvat. Bili so: tedanji c. k. vodja ljubljanske gimnazije blagorodni g. Ivan Nečásek, kateri si je za časa svojega bivanja v Ljubljani pridobil toliko zaslug in spoštovanja, da so mu pri njegovem odhodu iz bele Ljubljane v zlato Prago l. 1862. gimnazijski učenci v znamenje srčne hvaležnosti in resničnega spoštovanja poklonili venec, kateri so sami splekli iz domače besede. Že sam spomin na takega moža zagovarja zadostno nadaljni obstanek zavoda; c. kr. šolska svetovalec in nadzornik dr. Močnik in prošt dr. Jarc sta na vso moč zagovarjala potrebo kranjske gimnazije; brata Ant. in Jan. Globočnik sta tudi veliko zanj storila.

Pa ne le šolski možje, lahko rečemo, vsa Gorenjska se je zanimala za zavod. Graščaki so darovali lesa za stavbo, drugi denarja; v Loki, Tržiči, Kropi in Železnikih in po vseh gorenjskih farah so se pobirali prostovoljni prispevki k zgradbi in imenoma je ravno tedanji župan tržiški g. Globotschnigg tako zbirko pri Tržičanih nabral. Duhovna in svetna inteligenca gorenjska je spoznala važnost kranjske gimnazije; imena: Widmer, Kos, Pleiweiss, Zois in druga se beró med dobrotniki njenimi.

In kar so možje tako dobrega glasu spoznali za potrebno in koristno, je li mar naenkrat postalo nepotrebno in škodljivo? Ljubljanska gimnazija je gotovo prenapolnjena; II. državna gimnazija, za katero se neki gg. toliko ogrevajo, bi sicer profesorje in dijaške primerno razdelila, koristila pa le Ljubljani. Dijaška stanovanja bi se še bolj podražila in marsikateremu ukaželnemu mladeniču bi se učenje onemogočilo. Da bo naš narod napredoval, treba mu je

božno poljubila lice. Pri tem dotiku je postala koža Katarininega obličja, ki je bilo bolj temne barve, svetla in še danes se pozná mesto, s katerim se je dotaknila božjega obličja. Čula je tudi angeljsko petje in dasi ni bila večša godbe, vendar je znala na prinešene gosli posnemati nebeške glasove. Leta 1463 je umrla in Bog je storil vsled njene prošnje brezštevila čudežev poleg njenega telesa. Poseben čudež je bil ta, da je njeno telo ostalo nestrohnelo. Še danes se kaže v steklenici tekočina, ki je tekla po smrti iz njenega telesa in dala preprijetno dišavo. Njeno telo je sedaj postavljeno v neki kapeli na tron. Koža je črna, teló velo, vendar ne razpade. Ljudje poljubijo steklo, pod katero je spravljena njena desna noga, duhovniki pa ji smejo poljubiti rokó. V tej kapelici se vidi tudi slika Mater božje, delo Katarinino — na vse strani umetniško.

Za Bolonijo bi bilo sevéda treba več dni, toda nama ni bilo več mogoče. Zatorej sedeva v voz in se odpeljeva proti domovini. Čutila sva dobro, da zapuščava gorko Italijo, kolikor bolj sva se bližala Pontebi. Dež je lil in zemlja je bila na mnogih krajih pod vodó. Srčna želja moja je bila, čuti zopet

sladko slovensko govorico prebivalstva; in glej, ob poludesetih zvečer zakliče sprevednik: „Tarvis“! in stopivši z vozá udarjajo mi na uho mili zvoki materinščine. Na tihem si zapojem „Domovina, mili kraj“, in truden dolge vožnje si poiščem ležišče. Po kratkem počitku zopet v voz in dalje proti beli Ljubljani, kamor dojdeva v ponedetjek 14. t. m. v jutro zdrava in vesela, polna hvaležnosti do Boga in angelja váruha, ki naju je srečno pripeljal domov. Tudi to pot sem spoznal resnico pregovora: Povsod je dobro, domá najbolje. Resnico tega pregovora pa človek še-le potem spozná, ko se je iz tujine povrnil domov. Torej potovanje tudi v tem oziru ni brez koristi.

Sedaj pa, potrpežljivi bralec, poslovim se od tebe. Védi, da sem spisal ta pisma le po naročilu svojega preč. prednika, kajti jaz nisem literat. Torej, če ni vse tako, kakor bi bilo želeti, bodisi gledé jezika ali popolnosti, naj se mi blagovoljno odpusti. Ako sem pa komu ustregel s svojimi pismi, iz srea me veselí in ni mi žal za trud, ki sem si ga naložil na itak težavnem potu. Z Bogom!

V Ljubljani, 19. oktobra 1889.

P. Hugolin Sattner.

kolikor le mogoče blizo postaviti in odpreti vire učenosti in napredka. Če so gg. profesorji res pionirji narodne kulture, naj stopijo tudi mej narod, kjer bodo s podučevanjem v šoli pri mladih, z obhojo z odraslimi zunaj šole pri teh veliko koristili.

Le iz Tržiča obiskuje sedaj 13 učencev ljubljanske gimnazije, in revniši stariši dobro vedó, koliko bi jim bilo polajšano, če bi študirali njihovi sinovi v Kranji mesto v Ljubljani. Učencev kranjski gimnaziji ne bo manjkalo, zato srčno želimo, da se gimnazija v Kranji ohrani, in da ne bo četrtošolcem kranjskim prišlim v peto šolo v Ljubljano tamkaj prehod čez tako zvano „eselsbrücke“ pretežaven, naj se c. k. nižja gimnazija v Kranji razširi v c. kr. višjo gimnazijo. To želimo vsi rodoljubi gorenjski.

Dnevne novice.

(Imenovanja.) Deželno nadsodišče je imenovalo avskultanta za Koroško g. Viktorja Kočevarja in pravnega praktikanta pri tukajšnjem deželnem sodišči g. Maksa Pirca avskultantom za Kranjsko, štajerskega avskultanta g. R. Canavala avskultantom za Koroško in kranjskega avskultanta g. Fr. Podgorška avskultantom za Štajersko.

(Ljubljanska čitalnica) bode letos pred adventom priredila zabavne večere: v nedeljo, 27. oktobra, v soboto, 9. novembra, v soboto, 16. novembra, in v soboto, 23. novembra. — Program „Besedi“ dné 27. oktobra: 1. Strauss: Ouvertura iz operete „Noč v Benetkah“; igra vojaška godba. 2. Nedved: „Platininsko dekle“; moški zbor s „tenor“-samospevom g. Pribila. 3. Jos. Stritar: „Sreča, poezija in Prešeren“; deklamuje gospica K. Podkrajškova. 4. A. Hajdrih: „Sirota“; moški zbor z „mezzo-sopran“-samospevom gospe M. Gerbičeve. 5. Iv. pl. Zajc: „Iztočna zora“; kantata za moški zbor, „bariton“-samospev (g. Pucihar) in orkester. Orkestralni del igra vojaška godba. 6. Bayer: Odlomek iz baleta „Vila čeč“; igra vojaška godba. 7. Ples.

(Čebeloreja.) Pri shodu nemških in avstrijskih čebelorejcev, ki se je vršil od 1. do 4. septembra t. l. v Ratisboni (Regensburg), dobil je naš rojak in obče znani vzgledni čebelar v Mojstrani na Gorenjskem, g. M. Ambrožič, za svoje zasluge gledé čebeloreje prvo veliko srebrno državno svetinjo, premijo v znesku 40 mark in dve diplomi. Temu dostavimo, da je g. M. Ambrožič dobil na letošnji svetovni razstavi v Parizu srebrno svetinjo, na gospodarski razstavi v Oseku v Slavoniji bronasto svetinjo. Lansko leto je dobil na razstavi v Brusli polzláčeno srebrno in bronasto svetinjo in jeden cekin, v Vratislavi častno diplomu, v Kremsu srebrno svetinjo in srebrno premijo, v Buchsweileru častno diplomu in v Ljubljani srebrno državno svetinjo.

(Slovensko gledališče.) Minolo nedeljo so predstavljali na tukajšnjem slovenskem odru znano burko „Ne kliči vraga“, katero je poslovenil g. dr. K. Bleiweis. Glavni ulogi sta g. Boršttnik (profesor Mladovič) in gospa njegova (Mina, njegova soproga) prav dobro in gladko igrala. Nam se le zdi, da je značaj profesorjev, ki živi le za zgodovino in svojo pipo ter slepo posluša svojo žensko polovico, pretiran. — Druga igra je bila izvirna veseloigra „Ministrovo pismo“ iz peresa g. dr. Vošnjaka. Pisatelj si je pridobil med Slovenci že obče znano ime, in kot dramatičen pisatelj je lansko leto z veseloigro „Pene“ prvokrat stopil pred slovensko občinstvo. Dalje je v proslavo odkritja spomenika prvemu slovenskemu pesniku V. Vodniku dné 29. junija t. l. spisal jako primerno veseloigro „Svoji k svojim“. Ta najnovejši duševni proizvod gosp. pisatelja je mnogo boljši od „Pen“, posebno kar se tiče tehnike. Dejanje je živahno, nasprotja v značajih so zanimiva, vendar ima to napako, katero smo omenili že pri „Penah“ in jo gosp. pisatelj gotovo sam prizná, da so pri posameznih prizorih osebe na odru, ki nimajo ničesa opraviti, niti govoriti; in to je glavni vzrok, da konečni vtis ni najugodnejši. Tako je tudi odveč, da Bogomil Prandovič občinstvu pové, da je ponaredil ministrovo pismo, ker se malo pozneje itak razvidi. Igrali so dobro, v prvi vrsti g. Sršen, le maska njegove žene ni bila primerna.

(Poprave avstrijskega parlamenta.) Palača, v kateri zboruje avstrijski državni zbor, bila je pred nekimi leti zgrajena in je stala nad deset milijonov goldinarjev. Kako solidno je delo, dokazujejo mnoge poprave. V vseh prostorih zbornice tešejo in tolčejo. Največ poprav je treba v prostorih poljskega kluba in državnozborske levice. Pod podom je nizka klet

in kanal, ki je izpeljan na vseh štirih straneh zbornice. Ker tega kanala niso obzidali, začeli so vsled soparice tramovi gniti, ker niso rabili železnih, kakor je navada pri tako velikih in dragih zgradbah. Nevarnost je torej bila, da se udre klubova soba v klet, ali celo v kanal, ko ne bi odstranili gnilih lesenih tramov, ki držé pod. Do 15. novembra mora biti delo končano. Druge tri strani bodo popravili prihodnje leto. Ravno tako popravljajo v sobani budgetnega odseka; visoka vrata na balkon so odstranili in nadomestili z okni. V tej sobani je bilo po zimi premrzlo, akoravno so porabili mnogo za kurjavo. Kamni velikih stopnjic so večinoma preperili. Tako bodo porabili ves denar, ki je namenjen za potrebne troške v zbornici. Tako je zmanjkalo denarja za izprašanje preprog, ki za enkrat stoji — 1200 gld. To je pač draga snaga. Dunajski mestni zastop pa plača za izprašanje preprog samo — 2000 gld.

(Iz Amerike) dohajajo poročila, da je v Novem Jorku 5000 in v Filadelfiji 2500 izseljencev brez dela. Cele trume izseljencev gredo peš v notranje dežele ter se ponujajo na delo za hrano. Več tisoč izseljencev se je vrnilo v Evropo.

(Posnemanja vredno.) Z Gorenjskega se nam piše: Minolo leto sem imel priložnost, obiskavati ljubljanske cerkve. Pri tej priliki sem opazil, da so po dva učenca, oziroma učenki pri šolarski maši na glas molila rožni venec, a drugi so odgovarjali. Bolje nekaj, kakor nič. Slišal sem namreč, da pripravniki med tednom nimajo nobene skupne božje službe in učenke na ženskem oddelku celo ob nedeljah ne.

Raznoterosti.

— V naučnem ministerstvu se bo prihodnji teden sešla enketa, ki se bo o preosnovi pravnih študij na avstrijskih vseučiliščih posvetovala.

— Ruskemu veleposlaništvu v Berlinu je o priliki carjevega obiska došlo nad dvajsettisoč prošenj za „podpore.“

— Štrajk. Ob belgijsko-francoski meji je nad 20.000 rudarskih delavcev delo ustavilo. Podjetniki nečejo ničesa o poravnava vedeti.

— Italijanska vlada je 50 milijonov patronov z brezdimnim smodnikom naročila.

— Francoski socijalistiški poslanec Kristof Thivrier iz Montluçona se bo zborničnih obravnav vdeleževal v delavski obleki. Tako je saj obljubil svojim volilcem.

— Eden milijon zgubil. Neki Fortunato Merelli je na železnični progi Rim-Napolj zgubil kovček s 60.000 lir italijanske rente, to je glavnice 1.200.000 lir. Kdor bo našel kovček, dobil bo nagrade 100.000 lir.

— Globočina morja. Največja globočina morja je, kakor pravi „Iron“, v južno-atlantiškem okeanu mej otokom Tristan d' Acunho in izlivom reke de la Plate. Tukaj so dosegli dno še-le v globočini 40.236 čevljev ali 8³/₄ angleške milje. Morje je tukaj tedaj za 17.000 čevljev globočje, nego je najvišja gora Everest visoka.

— Crispijev govor v Palermu. „N. Z. Ztg.“ piše o tem govoru: „Ves Crispijev govor preveča ošabnost, ki meji na smešnost. Kar je v Italiji dobrega, začelo se je po Crispijevi misli pred dvema letoma; predno je on prevzel državno krmilo, bila je zmeda.“ Neki drugi list sodi o Crispijevem govoru: „Italija je velika dežela, jaz sem velik mož in govorim velik govor.“

— Mačja godba. „Hej, gospodje dijaki, ali velja godba meni ali moji soprogi?“ — „Gospoj profesorici.“ — „Dobro, gospóda moja, počakajte malo; takoj bom prišel doli, da Vam pomagam.“

Telegrami.

Inomost, 23. oktobra. Vsled silnega juga in velikega deževja je Adiža s stranskimi potoki močno narastla. Travignolo je podrl začasni nasip pri Predazzu, ki je deloma pod vodo. Več hiš je v nevarnosti.

Zader, 23. oktobra. Lloydovi parnik „Ferdinand Maks“, (kateremu se je pohabil stroj in ga je zanesel vihar), je pri Punta-Lastovki na otoku Mljetu. Dva parnika sta tjekaj odplula, da prevzameta pošto in potnike.

Berolin, 22. oktobra *). Prestolni govor državnega zbora imenuje cilj tudi bodočega zasedanja, da se zavaruje mir na zunaj in znotraj ter posebno s sodelovanjem državnega zbora osnuje razmeram primerna pripravljenost vojne, ki bo mogla mirovnim težnjam cesarjevim in zaveznikov dati primeren na-

glas. Postavni načrt, ki se bo predložil, zadeva drugačno razdelitev vojne, da se odstranijo nepravilnosti. To in pa večji razvoj mornarice tirjata pa tudi večje izdatke. Proračun izkazuje izdatno zvišanje matrikularnih doklad, vendar so pa še vedno oni zneski večji, katere dobivajo zavezne države iz državnih dohodkov. Ker skušnja uči, da pravice oblastev nasproti državi sovražnim delavsko prebivalstvo zapeljujočim elementom ne zadostujejo, predložil se bo primeren načrt. Dalje se naznanja postava o državni banki. Za postopanje v vzhodnji Afriki dovoljeni zneski so se prekoračili; treba bo tedaj predloge. Preveliko breme, katero ima ministerstvo zunanjih zadev vsled obilega dela v naselbinskih zadevah, tirja zakon, ki bo ločil zunanjo od naselbinske uprave. Nade vladarjeve za ohranitev miru se niso samo obistinitile, marveč celó z osebnimi odnošaji cesarjevimi k vladarjem prijateljskih in zaveznih sosednjih držav utrdile. Te razmere so vzbudile zaupanje v pošteno miroljubnost nemške politike, v nas pa trdno nado, da se bo evropski mir na podlagi veljavnih pogodb tudi v prihodnjem letu ohranil.

Zahvala

zavarovalni družbi na življenje „The Gresham“ in v Londonu.

Moj ranjki oče, gospod Andrej Suppanz, je bil pri tej družbi za večjo svoto zavarovan.

Glavni zastopnik v Ljubljani, gospod Guido Zeschko, je po njegovej smrti zavarovano glavnico točno in polno izplačal. Ta slučaj in svojo najtoplejšo zahvalo objavljam zaradi tega, da najtopleje vsakemu priporočam to družbo.

V Pristovi, dne 20. oktobra 1889.

(1)

Andrej Suppanz.

Umrli so:

21. oktobra. Katar Skvarča, gostija, 70 let, na Stolbi 4, otrpnenje srea.

22. oktobra. Marija Češnovar, posestnikova žena, 80 let, Gruberjeve ulice 7, pljučni emphysem.

V bolnišnici:

20. oktobra. Urša Pišler, gostija, 67 let, marasmus.

21. oktobra. Matevž Avsenek, gostac, 58 let, katar v črevih.

Tuji.

21. oktobra.

Pri **Mattcu**: Bondy in Mandl, trgovca, Schweighofer in Zimmer z Dunaja.

Pri **Stonu**: Frömcke z Dunaja. — dr. Friesach, c. kr. vladni svetovalec, iz Grada.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		razkorna v mm	toplota po Celziju			
22	7. u. jut.	726 1	15·8	sl. jzap.	oblačno	6-20
	2. u. pop.	725 5	20 0	sr. jzap.	del. jasno	dež
	9. u. zveč.	724·8	17·2	m. jzap.	dež	
Srednja temperatura 17·7° za 7·4° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 30 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16 %	85 „ 70 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 20 „
Akcije avstr.-ogerske banke	921 „ — „
Kreditne akcije	309 „ 25 „
London	119 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 49 „
Cesarski cekini	5 „ 67 „
Nemške marke	58 „ 35 „

Katoliška Tiskarna
priporočila raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.



Nagrobne križe

lepo in bogato s pravim zlatom pozlačene
s kamnom in brez istega
po najnižjih cenah in v velikem izboru
priporoča

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino v Ljubljani,
Mestni trg št. 10.

Na željo pošljete se ilustrovani
ceniki.

(4-2)

Tržne cene v Ljubljani

dné 23. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 66	Špeh povojen, kgr.	— 70
Rež,	4 66	Surovo maslo,	— 90
Ječmen,	4 33	Jajce, jedno	— 3
Oves,	3 —	Mleko, liter	— 8
Ajda,	5 30	Goveje meso, kgr.	— 58
Proso,	4 66	Telečje	— 54
Koruza,	5 —	Svinjsko	— 56
Krompir,	2 76	Kostrunovo	— 32
Leča,	12 —	Pišanec	— 35
Grah,	13 —	Golob	— 18
Fižol,	11 —	Seno, 100 kgr.	2 14
Maslo, kgr.	1 —	Slama,	2 32
Mast,	— 70	Drva trda, 4 mtr.	7 15
Špeh svež,	— 60	„ mehka, „	4 35

Prodaja cerkvenega vina v Št. Petru pri Mariboru.

Dné **28. oktobra** se bo okrog 40 štertinov letošnjega pridelka dobre vrste v polovičarskih posodah z železnimi obroči v Št. Petru proti gotovemu plačilu prodalo. Tudi je še dobrih namiznih vin v zalogi.

Marko Glaser,

č. kanonik.

(2-1)

ZABAVI IN POUKU.

DOM
in
SVET

Za celotno leto 2 gl.
Za pol leta 1 gl.

Zahajajo po jedenkrat na mesec.

ZABAVI IN POUKU.

Za manufakturne trgovce in zasebnike.

Izvrstne češke tkanine

znane trvdke

Vilj. Markl, Wamberg (Češko).

Struks (bombažno blago) za moške obleke, najlepši obrabci.

Barhant, v vseh barvah, dobre vrste.

Kanafasse (posteljno blago), razne vrste, najlepši vzorci, dobre vrste.

Oksford za srajce in ženska krila, lepi vzorci, dobre vrste.

Grizett za ženske in otroške obleke, izvrstno in trpežno blago.

(10-9)

Uzorci gratis in franko. — Pošilja se proti povzetju.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Františkansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rešeno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

(16)

Cenike na zahtevanje.

*) Za včerajšnji list prepozno došlo.